

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin modificările aduse de pachetul de legi privind reforma în domeniile proprietății și justiției (Legea nr.247/2005) a fost modificat și Capitolul II „MAGISTRAȚII STAGIARI” din Legea 303/2004 privind Statutul Magistraților. Astfel articolul nr.29 (nr.30 prin republicarea legii în M.O. 826/13.09.2005), din capitolul nou intitulat „JUDECĂTORII STAGIARI ȘI PROCURORII STAGIARI”, articol care face referire la validarea examenului de capacitate și repartizarea candidaților admiși, a fost modificat în sensul introducerii unui nou aliniat (6): *„În circumscripțiile instanțelor și parchetelor unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 50% din numărul locuitorilor, la medii egale, au prioritate candidații cunoscători ai limbii acelei minorități.”*. În acest fel, se introduce o segregatie etnică a magistraților, limitându-se în mod neconstituțional, nelegal și neechitabil, drepturile magistraților de naționalitate română – majoritari.

Textul de lege vechi, privitor la alegerea posturilor după validarea examenului de capacitate, prevedea că judecătorii și procurorii au dreptul să-și aleagă posturile în ordinea mediilor, iar la medii egale erau stabilite drept criterii de departajare: în primul rând titlul științific – respectiv doctoratul în drept, și apoi vechimea mai mare în magistratură sau la instanța sau parchetul pentru care se opta.

Noul text de lege, elimină criteriul titlului de doctor în drept, modifică ordinea acestor criterii și introduce un alt criteriu de departajare, referitor la cunoașterea limbii minorităților care trăiesc în circumscripția instanței, criteriu prezentat distinct într-un nou aliniat [altul decât aliniatul (4)] și care fiind imperativ, are caracter prioritar.

Criteriul de departajare introdus prin noul text de lege prezentat în alin. (6), este **neconstituțional**, întrucât Constituția României, legea supremă în stat, stabilește că *„procedura judiciară se desfășoară în limba română”* (art. 128) și **nelegal**, întrucât atât Codul de procedură civilă cât și Codul de procedură penală, prevăd că limba de desfășurare a procesului civil cât și cel penal este limba română, posibilitatea exprimării în limba maternă fiind reglementată, prin folosirea unui interpret (art. 142 din Codul de procedură civilă, art. 7 și art. 128 din Codul de procedură penală).

Totodată, se încălcă și un alt principiu constituțional, referitor la libera circulație, care este garantat prin art. 25 din Constituția României: *„fiecăru cetățean îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară.”* Ori, în condițiile actualei legi, un magistrat necunoscător al limbii unei minorități din zona unde locuiește și unde a funcționat mai mulți ani, la medii egale cu un alt magistrat cunoscător al limbii minorității, se va vedea nevoit să se mute din acea localitate, optând pentru o alta, împotriva voinței sale, sau nu va putea opta pentru o altă localitate din țară, în cazul în care în acea zonă ponderea unei minorități depășește 50 % din populație și va pierde la criteriul înainte amintit.

Astfel, (deși cunoscători ai unei limbi străine de circulație internațională – engleză, franceză, etc.) magistrații de naționalitate română, care nu cunosc limbi ale unor etnii conlocuitoare sunt discriminați negativ, ajungându-se la situația că a fi minoritar în România dă naștere unor drepturi prioritare și, deci, suplimentare față de majoritatea populației românești. De remarcat, că aceste drepturi sau abilități lingvistice, nu produc în

concret, în activitatea judiciară, niciun fel de efecte juridice, deci nu au legătură cu modul în care este îndeplinit corect actul de justiție.

O situație similară se întâlnește și la examenul de promovare a magistraților: - art. 46 din Legea nr.303/2004 modificată și republicată, care face trimitere la dispozițiile art. 30 alin.(6).

Se observă, că aceste dispoziții sunt și inechitabile și din punct de vedere moral, întrucât simplul fapt de a fi vorbitor/cunoscător al limbii unei minorități naționale (deci hazardul de a te fi născut într-o asemenea familie), conferă prioritate față de criteriul competenței și experienței profesionale în domeniu. De altfel, aceste prevederi *strecurate* în pachetul de legi de asumare a răspunderii Guvernului – "Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente", nu sunt corelate cu altele care să reglementeze un examen de limbă, pentru că simpla susținere sau afirmare că o persoană este cunoscătoare a unei limbi nu reprezintă o probă în acest sens.

Așadar, rămâne ca singură apartenența la o minoritate națională, ce reiese din nume sau afirmația candidatului respectiv, determină acceptarea acesteia cu putere de adevăr!

Dorim să arătăm că art. 6 alin.(2) din Constituție arată că: "*Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.*"

Față de cele prezentate mai sus, s-a întocmit propunerea legislativă anexată în vederea modificării și completării Legii 303/2004 privind Statutul magistraților, așa cum a fost ea modificată prin Pachetul de legi nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.

Inițiatori:

Gheorghe FUNAR, senator PRM de Cluj

Adrian MOISOIU, deputat PRM de Mureș

Paul MAGHERU, deputat PRM de Bihor

Costache MIRCEA, deputat PRM de Buzău

Petre ANDEA, deputat PSD de Timiș

Pantelimon MANTA, deputat PC de Gorj

Marcel Laurențiu ROMANESCU, deputat PD de Gorj